

m. sausio 31 d. nutarime, kad teismų sprendimai savavališkus statybų padarinius šalinti grovimo arba įpareigojant reikiamai pertvarkyti statinį, siekiant vykdyti teisingumą, bet neatsižvelgiant į aplinkybę, ar statiniai toje vietoje yra galimi, ne visuomet užtikrino taikomų sankcijų proporcingumą ir atitiktį sąžiningumo bei teisingumo principams. Atsakovas kelia klausimą, ar, atsižvelgiant į nurodytus Konstitucinio Teismo išaiškinimus, statytojų turėtų būti sudaryta galimybė atsisakyti iš bendrosios dalinės nuosavybės ir įteisinti atitiktas statybas be bendraturčių sutikimo, nes bendraturčių atsisakymas duoti sutikimą vien formaliais pagrindais neatitinka teisingumo, protingumo ir proporcingumo principų. Atsakovo nuomone, sankcija turi būti proporcinga padarytam pažeidimui, todėl formalis (procedūrinio pobūdžio) pažeidimai neturėtų būti kliūtis įteisinti statybas.

18. Atsiliepiu į kasacinį skundą ieškovo A. M. prašo kasacinį skundą atmesti, jam priteisti bylinėjimosi išlaidų kasaciniam teismui atlyginimą. Ieškovas pritaria skundžiamos nutarties motyvams, taip pat nurodo šiuos argumentus:

Bendraturčio teisė atidalyti savo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės nėra absoliuti – šios teisės įgyvendinimas galimas tiek, kiek nėra pažeidžiami įstatymai, kitų suinteresuotų asmenų teisės ir teisėti interesai ([CK 4.39 straipsnio 1 dalis](#)) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio mėn. 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-341-695/2019). Teismas, priimdamas sprendimą dėl turto dalies atidailijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės, turi pareigą įvertinti *kiekvieno* bendraturčio interesus ir spresti šalių ginčą, remdamasis proporcingumo, teisingos bei sąžiningos bendraturčių interesų pusiausvyros principais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-255-248/2018](#)). Pateiktas į bylą atidailijimo variantas turi būti procedūriškai ir techniškai priimtinas, geriausiai atitinkantis *visų* bendraturčių interesus. Apelacinės instancijos teismas nagrinėjamoje byloje tinkamai išyrė bei įvertino byloje nustatytas faktines aplinkybes ir pagrįstai nusprendė, kad atidailijimu bus padaryta neproporcingai didelė žala ginčo koridoriui daugiaubiame gyvenamajame name. Nustačius šias aplinkybes, nėra pagrindo apeliacinės instancijos teismo taikytą savavališką statybos padarinių šalinimo priemonę laikyti neproporcinga. Teismas atsižvelgė į atsakovo padaryto pažeidimo pobūdį, įvertino neteisėtai atliktų darbų apimtį, kitų bendraturčių pažeistus interesus, taip pat faktą, kad bendraturčiai joje pačioje byloje gynė savo pažeistas daiktines teises negatoriniu ieškiniu.

19. Kitų atsiliepimų į kasacinį skundą [CPK](#) 351 straipsnyje nustatyta tvarka negauta.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bendraturčio teisės reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės

20. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad nuosavybės neličiamumas, o 2 dalyje – kad nuosavybės teisės saugo įstatymai. Aiškindamas Konstitucijos 23 straipsnį Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad nuosavybės neličiamumas ir apsauga, *inter alia* (be kita ko), reikią, jog savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymo, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet kurio būdu, kurio nepažeidžiamas kitų asmenų teisės ir laisvės; turi teisę reikalauti, kad kiti asmenys nepažeistų jo nuosavybės teisę, o valstybė turi pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsimosi į ją (Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d., 2009 m. birželio 8 d. nutarimai).
21. Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad nuosavybės neličiamumas neturi būti traktuojamas kaip absoliutus: nei Konstitucija, nei galiojanti kitų įstatymų sistema, nei visuotiniai pripažintos tarptautinės teisės normos nepaneigia galimybės įstatymose nustatytomis sąlygomis ir tvarka nusavinti turtą arba apriboti jo valdymą, naudojimą ar disponavimą juo (Konstitucinio Teismo 1993 m. gruodžio 13 d. nutarimas). [CK 4.39 straipsnio 1](#) dalyje nustatyta, kad nuosavybės teisė gali būti apribota paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimu.
22. Nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti ([CK 4.37 straipsnio 1 dalis](#)). Kasacinis teismas, aiškindamas šią teisės normą, yra nurodęs, kad nuosavybės teisė, kaip daiktinė teisė, yra absoliutaus pobūdžio. Tai reiškia, kad savininkas šią teisę gali naudoti prieš visus asmenis (lot. *erga omnes*). Ji gali reikalauti, jo, kaip savininko, teisių nepažeidinėti ir iš bet kuro pažeidėjo gali reikalauti pašalinti pažeidimus nepriklausomai nuo to, ar jie susiję su valdymo netekimu. Nuosavybės teisės absoliutumas nereiškia, kad ši teisė negali būti varžoma, tačiau tik įstatymo ar įstatymo pagrindu – teismo ([CK 1.2 straipsnio 2 dalis](#)). Nuosavybės teisė suponuoją ir tam tikras savininko pareigas, ji turi būti įgyvendinama taip, kad neprieštarėtų įstatymo nuostatomis, nepažeistų trečiųjų asmenų teisių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-184-701/2019](#), 26 punktas).
23. Nuosavybės teisės įgyvendinimo ribos skiriasi priklausomai nuo to, ar daiktas priklauso vienam asmeniui, ar keliems asmenims vienu metu, t. y. ar nuosavybė yra asmeninė ar bendroji. Bendrosios nuosavybės teisė yra dviejų ar kelių savininkų teisė valdyti, naudoti jiems priklausanti nuosavybės teisės objektą bei juo disponuoti ([CK 4.72 straipsnio 1 dalis](#)). Bendrosios dalinės nuosavybės teisė yra, kai bendrosios nuosavybės teiseje nustatytos kiekvieno savininko nuosavybės teisės dalys ([CK 4.73 straipsnio 1 dalis](#)). Bendrosios nuosavybės teisė reiškia tam tikrus nuosavybės teisės įgyvendinimo ribojimus, sukeliamus kitų to paties nuosavybės objekto savininkų. Tokio pobūdžio ribojimai, nuosavybės teisei esant asmeninei, neegzistuoja (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 5 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-184-701/2019](#), 27 punktas).
24. Bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektas valdomas, juo naudojamos ir disponuojama bendraturčių sutarimu. Kai yra nesutartimas, valdymo, naudojimosi ir disponavimo tvarka nustatoma teismo tvarka pagal bet kurio iš bendraturčių ieškinį ([CK 4.75 straipsnio 1 dalis](#)). Kasacinis teismas [CK 4.75 straipsnio](#) nuostatą aiškina kaip bendraturčių pareigą, šiems įgyvendinant valdymo, naudojimo ir disponavimo teises, išnaudoti visas galimybes suderinti savo valią dėl bendro daikto likimo, nesiekti savo interesų apsaugos kito bendraturčio teisių suvaržymo sąskaita ir aktyviai ieškoti primumiausio visoms šalims sprendimo būdo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. liepos 4 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-367/2014](#)).
25. Sprendžiant ginčus dėl bendraturčių nuosavybės teisės įgyvendinimo, jų interesai turi būti įvertinti nuosavybės neličiamumo ir apsaugos kontekste, pasveriant, ar vieno bendraturčio interesų prioriteto pripažinimas ir jo reikalavimų tenkinimas nesukeltų esminio kito bendraturčio nuosavybės teisės pažeidimo ar net netekimo. Be to, nuosavybės neličiamumo principas turi būti taikomas derinant jį su kitais civilinės teisės principais, įtvirtintais [CK 1.2 straipsnio 1](#) dalyje: civilinių santykių subjektyvumui, teisinio apibrėžtumo, neįsitenimo piktnaudžiauti teise, visokeriopos civilinių teisių teisinės gynybos.
26. [CK 4.80 straipsnio 1](#) dalyje nustatyta, kad kiekvienas bendraturtis turi teisę reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad atidailijimas iš bendrosios dalinės nuosavybės yra vienas iš bendrosios dalinės nuosavybės teisės įgyvendinimo būdų. [CK 4.80 straipsnio 1](#) dalies prasme atidailijimas reiškia daikto teisinio režimo ir bendraturčio statuso pasikeitimą. Šiuo būdu įgyvendinus bendraturčio, kaip savininko, teises, pasibaigia jo su kitais bendraturčiais turima bendroji dalinė nuosavybė, o atidailijus bendraturtis tampa asmeninės nuosavybės teisės subjektu ir turi teisę atidalyti turtą valdyti, naudoti bei juo disponuoti savo nuožiūra ([CK 4.37 straipsnio 1 dalis](#)) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-134-248/2019](#) 23 punktą).
27. [CK 4.80 straipsnio 2](#) dalyje nustatyta, kad jeigu nesutariama dėl atidailijimo būdo, tai pagal bet kurio bendraturčio ieškinį daiktas padalijamas natūra kiek galima be neproporcingos žalos jo paskirčiai, kitais atvejais vienas ar keli iš atidailijamų bendraturčių gauna kompensaciją pinigais.
28. Kasacinio teismo konstatuota, kad atidailijimas iš bendrosios dalinės nuosavybės lemia visų bendraturčių teisių į bendrą daiktą pasikeitimą, todėl jis negali vykti vienašališkai atidailijimo iniciatoriaus nuožiūra, bet jo sąlygos turi būti suderintos su kitais bendraturčiais jų bendru sutarimu ([CK 4.80 straipsnio 2 dalis](#)). Atidailijimo iniciatorius, išnaudojęs galimybes susitarti ir manydamas, kad kiti bendraturčiai su jo siūlomu atidailijimo būdu nesutinka nepagrįstai, gali savo teisę atidalyti nuosavybės dalį siekti įgyvendinti pareikšdamas teisinį ieškinį. Bendraturtis, siekdamas atidalyti jam tenkančią dalį per teismą, taip pat turi išnaudoti visas galimybes suderinti bendraturčių valią dėl bendro daikto ir aktyviai ieškoti visiems bendraturčiams priimtino sprendimo būdo, įrodyti, kad jo siūlomas bendrosios dalinės nuosavybės teisės objekto atidailijimo būdas yra priimtinausias ir nepažeis bendraturčių teisių ir teisėtų interesų, nepažars neproporcingos žalos daiktui bei jo paskirčiai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. liepos 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-367/2014](#)).
29. Kasacinio teismo išaiškinta, kad teismas, sprendžiamas, ar ieškovo teisė į atidailijimą gali būti įgyvendinta pagal jo pateiktą atidailijimo projektą, taikydamas [CK 4.80 straipsnį](#), turi nustatyti, koks yra bendraturčių teisėtų interesų turinys ir galimas jų pažeidimas vykstant atidailijimą; jei yra bendraturčių interesų pažeidimas – derinti juos taikant interesų pusiausvyros principą, nustatyti, ar atidailijimo planas techniškai įmanomas, racionalus, atitinka bendraturčio dalį, įeinančią į bendrąją nuosavybę, nedaro žalos daikto paskirčiai, ar geriausiai atitinka daugelio bendraturčių interesus. Sprendžiant dėl bendraturčių interesų pusiausvyros, turi būti įvertinti ne tik nesutinkančių su siūlomu atidailijimo variantu asmenų, bet visų bylos dalyvių argumentai, kuriais grindžiami teiginiai apie atidailijimo privalumus ir trūkumus. Klausimas, ar bendraturčio nurodomas interesas yra esminis, kiekvieno atveju sprendžiamas individualiai, ištyrus ir įvertinus ginčo šalių pateiktą įrodymą apie bendraturčių poreikis naudotis bendru daiktu visumą, taip pat kitus reikšmingus kriterijus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-85/2006](#); 2009 m. lapkričio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-478/2009; 2014 m. liepos 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-367/2014](#)).
30. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad atsakovas – dviejų butų, esančių daugiaubiame name, savininkas, įrengdamas pertvarą, fiziškai atidailijo bendro naudojimo koridorių dalį, nesutaręs dėl to su kitų butų savininkais – to paties koridoriaus bendraturčiais.
31. Ieškovams negatoriniu ieškiniu pareikalavus pašalinti jų nuosavybės teisės pažeidimus, atsakovas priešieškiniu siekia pripažinimo, kad statybos darbai kuriais fiziškai atidailytas koridorių, buvo atlikti nepažeidžiant ieškovių teisių, todėl, ieškovams su atidailijimu nesutinkant, atsakovo vertinimu, yra teisinis pagrindas atidailijimą įteisinti teismo sprendimu.
32. Atsakovas kasaciniame skunde nenurodo argumentų, neigiančių teisinį pagrindą tenkinti negatorių ieškinį, bet apsiriboja argumentais, kuriais grindžia prašymą tenkinti priešieškio reikalavimą atidalyti patalpą iš bendrosios dalinės nuosavybės. Konstatavus pagrindą pripažinti priešieškįjį pagrįstą, atitinkamai neliuktų pagrindo tenkinti negatorių ieškinį.
33. [CPK](#) 353 straipsnyje nurodyta, kad kasacinis teismas patikrina teisės taikymo aspektu apskųstus sprendimus ir (ar) nutartis, o kasacijos funkciją vykdo neperžengdamas kasacinio skundo ribų. Šios nuostatos teisėjų kolegija laikosi nagrinėdama atsakovo kasacinį skundą, nes nenustatyta pagrindo peržengti kasacinio skundo ribas ([CPK 353 straipsnis](#)).
34. Atsakovas kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai tenkino ieškovių ieškinio reikalavimus, pagrįstus deklaratyviais argumentais dėl bendrosios nuosavybės daikto suvaržymų.
35. [CK 4.82 straipsnio 1](#) dalyje nurodyta, kad butų ir kitų patalpų savininkas bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso namo bendro naudojimo patalpoms, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė-techninė ir kitokia įranga. Buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) turi teisę naudotis gyvenamojo namo bendrojo naudojimo objektais pagal jų funkcinę paskirtį, nepažeisdamas kitų patalpų savininkų (naudotojų) teisių ir teisėtų interesų ([CK 4.83 straipsnio 1 dalis](#)).
36. Ginčo koridorių bendraturčiai ieškovai ir trečiasis asmuo nesutiko ir nesutinka keisti koridoriaus savybių, buvusių iki faktinio jo atidailijimo, nes, atsakovui atidailijus koridorių ir langui likus atsakovo pagedaujamoje koridoriaus dalyje, likusioje dalyje gerokai sumažėja natūralus apšvietimas ir nelieka galimybės koridorių išvėdinti atidarant langą.
37. Apelacinės instancijos teismas nustatė, kad ginčo koridorių, atsižvelgiant į pastato, kuriame jis yra, pobūdį (koridorinis daugiaubius gyvenamasis namas – bendrabutis), tinkamai eksploatuoti reikalingas langas, kuris atlieka tiek koridoriaus vėdinimo funkcijas, tiek ir užtikrina bendroje patalpoje – koridoriuje šviesos sklaidą. Taigi daugiaubiusie esantis ginčo koridorių, priklausomai nuo lango jo gale (ne)buvimo, yra skirtingų savybių. Apelacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į nustatytas aplinkybes, konstatavo, kad koridoriaus padalijimas užkerta kelią šalims tinkamai naudotis savo nekilnojamojo turto ir pažeidžia šalių teises ir teisėtus interesus.
38. Teisėjų kolegija vertina, kad koridorių, per kurį patenkama į butus, vėdinimo ir natūralus apšvietimo galimybių sumažėjimas gali turėti įtakos nurodytų butų gyventojų gyvenimo kokybės pasikeitimui, todėl ieškovių interesus dėl koridoriaus naudojimo būdo yra reikšmingas, o argumentai dėl bendro daikto – koridoriaus – savybių pobūginio, to nesuderinus su bendraturčiais, nepripažinti deklaratyviais, kaip teigia atsakovas.
39. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad ginčo koridoriaus dalis, esanti jo gale, su langų, t. y. natūraliai apšviečiama ir vėdinama, dėl šių savybių technškai paprasčiau nei kitos koridoriaus dalys gali būti atidailijama nuo likusios koridoriaus dalies bei prijungiamą prie su šia dalimi besibojančių patalpų, asmeninės nuosavybės teise priklausančių bendraturčiams (tiek ieškovams, tiek atsakovui). Šiomis savybėmis ir geresnėmis panaudojimo galimybėmis nurodyta koridoriaus dalis skiriasi nuo likusios dalies. Vienam iš bendraturčių galinę koridoriaus dalį su langų atidailijus, likusios koridoriaus dalies savybės, nelikus galimybės jų vėdinti, pablogėja. Taigi ginčo koridoriaus dalis ir likusios jo dalys yra nelygiavertės.
40. Kaip jau minėta, vadovaujantis [CK 4.75 straipsnio 1](#) dalimi, vienas iš bendraturčių, siekdamas atidalyti dalį iš bendro daikto, neturi teisės tokio siekio įgyvendinti vienašališkai, pažeidžiant nuosavybės neličiamumo, civilinių santykių subjektyvumo lygiateisiskumo, teisinio apibrėžtumo principus, bet privalo sutarti su likusiais bendraturčiais dėl jiems visiems priimtino atidailijimo sąlygų. Toks sutarimas ypač reikšmingas tais atvejais, kai siekiama atidalyti daikto dalis pasižymi savybėmis, svarbiomis viso bendro daikto naudojimui.
41. Atsakovas kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas neatsižvelgė į tai, jog ieškovai nedėjo pastangų rasti bendraturčių interesus geriausiai užtikrinančio atidailijimo iš bendrosios nuosavybės būdo.
42. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad šalis, nesutinkdama su kitos šalies siūlomu atidailijimo projektu, turi teisę, bet ne pareigą pateikti alternatyvų projektą. Nesiekdamas jokio atidailijimo varianto, ji, pagrįsdama savo nesutikimą su siūlomu projektu, gali pateikti motyvus, juose išdėstydamas tiek bendraturčių interesų pažeidimus, galinčius atsirasti įgyvendinant siūlomą projektą, tiek pasiūlydama aiškas alternatyvas ieškovo atidailijimo iš bendrosios nuosavybės teisės įgyvendinimo galimybes. Bendraturčių siekimas naudotis neatidailijtu daiktu savame nėra neteisėtas, jis galimas kaip vienas iš nuosavybės teisės įgyvendinimo būdų, kuris ginamas vienodai visų bendraturčių atžvilgiu, vadovaujantis jų interesų pusiausvyros principu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. liepos 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-367/2014](#)).
43. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad bendras daiktas – bendro naudojimo koridorių – visavertiskai atlieka priskirtą funkciją tik kaip visiems bendraturčiams priklausantių dalių visuma. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes ir nusistovėjusį bei ieškovus ir trečiąjį asmenį tenkinantį koridoriaus naudojimą, sie bendraturčiai gali siekti koridorių naudoti būtent kaip visumą ir dėl to apskritai nesutikti su jo dalies atidailijimu. Dėl to aplinkybė, kad bendraturčiai, nesutinkantys su daikto atidailijimu, nesilūdo alternatyvių atidailijimo galimybių, savaime nėra pagrindas konstatuoti, kad tokiu būdu bendraturčiai piktnaudžiauja teise ir trukdo atidailijimo siekiančiam bendraturčiui pasirinkti būdą įgyvendinti savo nuosavybės teises. Bendraturtis, siekiantis tokio bendro daikto dalies atidailijimo, turi paaiškinti kitų bendraturčių valios dėl bendro daikto naudojimo būdo. Bendraturčio nesutarimas su kitais bendraturčiais dėl bendro daikto naudojimo nesuteikia jam teisės vienašališkai įgyvendinti faktinį daikto atidailijimą. Susiklosčius tokiai situacijai bendraturtis dėl teisės atidalyti bendro daikto dalį turi teisę kreiptis į teismą. Atlikdamas faktinį atidailijimą bendraturtis be bendraturčių sutikimo ir teismo sprendimo, asmuo prisiima riziką dėl galimo pareigos pašalinti atliktą atidailijimo darbų padarinius atsiradimo.
44. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, nustates, jog atsakovo atliktas faktinis koridoriaus dalies atidailijimas iš bendrosios nuosavybės pablogina likusios dalies naudojimo sąlygas, t. y. užkerta kelią kitiems bendraturčiams tinkamai naudotis savo nekilnojamojo turto ir pažeidžia jų teises ir teisėtus interesus, pagrįstai netenkino priešieškio reikalavimo, kurio siekiama atliktą atidailijimą įteisinti.
45. Atsakovas kasaciniame skunde kelia klausimą, ar jam turėtų būti sudaryta galimybė atsisakyti iš bendrosios dalinės nuosavybės ir įteisinti atitiktas statybas be bendraturčių sutikimo, nes, anot atsakovo, formalis (procedūrinio pobūdžio) pažeidimai ir bendraturčių atsisakymas duoti sutikimą vien formaliais pagrindais neturėtų būti kliūtis įteisinti statybas.
46. Atsakovas neginčia tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismų padarytos išvados, kad jo atlikti statybos darbai atidailijant bendro koridoriaus dalį, negrąs bendraturčių raštinio sutikimo, reikalaujamo pagal Statybos įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 7 punktą, yra savavališka statyba.
47. Tiek tais atvejais, kai daikto dalies atidailijimas dar tik planuojamas, tiek tais, kai jis jau faktiškai yra atliktas, kitus teisminių ginčų dėl atidailijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės, teismas gali tenkinti reikalavimą dėl atidailijimo ir

pripažinti atliktą atidalijimą teisėtą, jei, įvertinęs bylos aplinkybes, nustato, kad bendraturčiai nepagrįstai nesutinka su teisės į atidalijimą iš bendrosios dalinės nuosavybės įgyvendinimu, pvz., kai po atidalijimo jų nuosavybės teisių į bendrą daiktą įgyvendinimas iš esmės lieka nepakitęs. Taigi kiekvienu atveju teisė be bendraturčių sutikimo atidalyti bendro daikto dalį priklauso nuo bendraturčių teisių ir teisėtų interesų (ne)pažeidimo atidalijimu konstatavimo.

48. Nagrinėjamoje byloje konstatuota, kad dėl atsakovo atlikto atidalijimo ieškovo ir trečiojo asmens teisių pažeidimai nebuvo formalūs (procedūrinio pobūdžio), bet pablogino jiems likusias koridoriaus dalies savybes, reikšmingas jo naudojimui pagal paskirtį. Konstatavus, kad atsakovo atliktas ginčo koridoriaus atidalijimas pažeidžia šių bendraturčių nuosavybės teises, nėra teisinio pagrindo nei įteisinti atidalijimą, t. y. tenkinti priešiškinio reikalavimą dėl koridoriaus dalies atidalijimo, nei sukurti prielaidas įteisinti statybos darbus, kuriais toks bendraturčių teises pažeidžiantis atidalijimas faktiškai buvo atliktas.
49. Atsakovas kasaciniame skunde taip pat teigia, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog, atidalijus bendro koridoriaus dalį pagal atsakovo pateiktą schemą, likusios dalies atidalijimas kitiems bendraturčiams būtų fiziškai neįmanomas, tokia teismo išvada nėra motyvuota skaičiavimais, brėžiniais ir (ar) loginiais argumentais.
50. Teisėjų kolegija sutinka su šiuo atsakovo argumentu, nes apeliacinės instancijos teismas, nurodęs, kad „likusioji neatidalyta koridoriaus dalis liktų fiziškai nedali tarp kitų bendraturčių, jei visi bendraturčiai to siektų“, šios išvados nepagrindė argumentais dėl atitinkamų įrodymų vertinimo. Neišsamūs motyvai reiškia [CPK](#) normų pažeidimą, tačiau toks pažeidimas turi būti vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju viso apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo kontekste. Pagal [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktą kasacijos pagrindas yra tik esminis teisės normų pažeidimas, be to, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad jeigu nenustatoma kitų pagrindų, tai apeliacinės instancijos teismo nutartis nėra naikinama vien dėl to, kad jos motyvai neišsamūs, o visa bylos medžiaga leidžia daryti išvadą apie tai, kokiais teisiniais argumentais vadovaudamasis teismas atmetė apeliacinį skundą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-452/2008](#); 2015 m. gegužės 15 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-298-687/2015](#), kt.). Teisėjų kolegija nusprendžia, kad šios bylos atveju aptariamą [CPK 331](#) straipsnio 4 dalies 2 punkto netinkamą taikymą apeliacinės instancijos teisme nėra pagrindo vertinti kaip proceso teisės normos pažeidimą, galėjusi turėti įtakos neteisėto teismo sprendimo priėmimui, nes negatorinio ieškimo tenkinimą ir priešiškinio atmetimą lemė apeliacinės instancijos teismo padaryta išvada, kad atsakovo atliktas faktinis koridoriaus dalies atidalijimas iš bendrosios nuosavybės pablogina likusias koridoriaus dalies naudojimo sąlygas, t. y. užkerta kelią kitiems bendraturčiams tinkamai naudotis savo nekilnojamoju turtu ir pažeidžia jų teises ir teisėtus interesus. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad aplinkybė, jog kitų bendraturčių (ieškovo ir trečiojo asmens) atsidalijimas iš bendrosios nuosavybės yra negalimas, konstatavo ir pirmosios instancijos teismas, motyvuojęs šią išvadą nurodytų bendraturčių butų durų išsidėstymu.
51. Teisėjų kolegija, teisės taikymo aspektu patikrinusi apskųstą apeliacinės instancijos teismo sprendimą, konstatuoja, kad kasacinio skundo argumentai netiekia pagrindo pripažinti, jog apeliacinės instancijos teismas netinkamai taikė materialiosios teisės normas, nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos dėl bendraturčio teisės atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės, padarė ginčo išsprendimui iš esmės turėjusį įtakos proceso teisės normos pažeidimą. Dėl to keisti ar naikinti apeliacinės instancijos teismo sprendimą kasacinio skundo argumentais nėra pagrindo ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 3 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52. [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal [CPK 98 straipsnio](#) 1, 2 dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantis įrodymas nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.
53. Netenkinus atsakovo kasacinio skundo, kasaciniame teisme jo patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis, 98 straipsnio 1 dalis).
54. Ieškovas A. M. pateikė įrodymus, patvirtinančius kasaciniame teisme patirtas bylinėjimosi išlaidas – 1000 Eur už advokato pagalbą parengiant atsiliepimą į kasacinį skundą, ir prašo priteisti šių bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Prašoma priteisti sumą neviršiją Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinės bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.) 7, 8.14 punktuose nustatyto maksimalaus dydžio. Netenkinant kasacinio skundo, ieškoviui iš atsakovo priteistinas 1000 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimas ([CPK 98 straipsnis](#)).
55. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 19 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, kasacinis teismas patyrė 5,81 Eur tokių išlaidų. Netenkinus kasacinio skundo, jų atlyginimas valstybei prireiktinas iš atsakovo.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. kovo 4 d. sprendimą palikti nepakeistą.
Priteisti iš atsakovo R. P. (a. k. *(duomenys neskelbtini)*) 1000 (vieną tūkstantį) Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo ieškoviui A. M. (a. k. *(duomenys neskelbtini)*) 5,81 Eur (penkis Eur 81 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo valstybei. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai
Bublienė

Rudėnaitė

Simniškis